

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Начально-науковий інститут мистецтв

Кафедра Методики викладання образотворчого і
декоративно-прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ ВІЗУАЛЬНИХ МИСТЕЦТВ

Освітня програма	Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Спеціальність	014 Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)
Спеціалізація	014.12 Образотворче мистецтво
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2018 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія візуальних мистецтв
Викладач (-і)	Сем'яник Оксана Володимирівна
Контактний телефон викладача	(0342) 523429
Е-mail викладача	oksanasemyanik@gmail.com
Формат дисципліни	Денна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредитів ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Консультації до самостійної роботи проводяться на лекційних, семінарських заняттях та дистанційно.
2. Анотація до курсу	
<p>Зміст навчання дисципліни «Історія візуальних мистецтв» забезпечується освітньою програмою підготовки фахівців IV рівня акредитації, «магістр» за спеціальністю 014. 12 - Середня освіта. "Образотворче мистецтво" та передбачає кваліфікацію Вчитель образотворчого мистецтва та художньої культури. Викладач дисциплін художньо-естетичного циклу. Керівник студій (гуртків) за видами мистецтва та художньої творчості.</p> <p>Дисципліна «Історія візуальних мистецтв» у навчальному плані належить до циклу дисциплін професійної підготовки за вибором ВНЗ і має вагомий освітньо-виховний вплив на становлення особистості вчителя образотворчого мистецтва та розвиток його креативних здібностей.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p><i>Метою курсу</i> базова підготовка майбутнього спеціаліста до теоретичного та практичного застосування знань з історії візуальних мистецтв, знайомство з центральними проблемами методології мистецької освіти, її педагогічних умов, сучасного змісту і методів мистецького навчання, розкриття виховного потенціалу кожного виду мистецтва.</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння теоретичних основ та методології курсу «Історія візуальних мистецтв»; - забезпечення розуміння основних процесів і закономірностей виникнення і розвитку Історія візуальних мистецтв; - розкриття взаємозв'язку Історія візуальних мистецтв та еволюції їх теоретичних ідей; - виховування у студентів працьовитості, відповідальності до виконання завдань курсу, дисциплінованості, самостійності. <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - види і жанри мистецтва, витоки художньої культури та особливості образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва та дизайну; - визначні пам'ятки архітектури, скульптури та живопису; - характерні особливості мистецьких творів; - напрями та течії в художній культурі та мистецтві; - особливості сучасного українського та світового мистецтва та культури. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розрізняти стилі та напрями в художній культурі; - аналізувати художні твори мистецтва. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>ЗК 1. Синтез та аналіз. Здатність до узагальнень, абстрактного мислення, поєднання аналізу та синтезу для розуміння процесів та явищ у галузі образотворчого мистецтва, уміння чітко встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.</p> <p>ЗК 5. Соціально-особистісні навички. Адаптивність, комунікабельність, креативність, толерантність, критичне мислення, прагнення самовдосконалення, самокритичність, наявність стійкого світогляду та наполегливість у досягненні мети. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми візуального мистецтва сучасного світу і України зокрема, розвивати етно- та еко-культуру в суспільстві засобами дизайну, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтв. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість, розробляти, організувати та управляти проектами з мистецької та виставкової діяльності.</p>	

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, діяти соціально відповідально та свідомо.

ФК 5. Здатність виявляти розуміння предмета, структури і ролі мистецтва у формуванні сучасної наукової картини світу; мати чітке уявлення про історичне підґрунтя мистецтва, принципи і механізми його функціонування й розвитку, системний і антропометричний підходи в образотворчому та декоративно-прикладному мистецтві; художній культури та дизайні; усвідомлення ролі мистецтва в житті соціуму; уміння розвивати в учнів та ЗВО необхідні мистецтвознавчі компетенції.

ФК 6. Здатність використовувати профільні знання в галузі образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, художній культурі та дизайні для оцінки сучасного мистецтвознавчого процесу в Україні та світі, мистецьких узагальнень, виокремлення тенденцій розвитку мистецтва, розуміння феномену естетичного в українському мистецтві.

ФК 7. Здатність до розкриття ідеї та сюжету художнього твору засобами різноманітних мистецьких технік у різних видах та жанрах образотворчого мистецтва.

ФК 8. Здатність до творчості за законами краси, образного сприймання та аналізу навколишнього, самовдосконалення творчих здібностей, естетичного смаку, естетичних потреб.

ФК 9. Здатність відображати статичні та динамічні моделі у тримірних композиціях із застосуванням традиційних і нетрадиційних матеріалів, у різноманітних жанрах.

ФК 10. Здатність до творчого застосування набутих професійних теоретичних та практичних знань і вмінь у сучасному образотворчому та декоративному мистецтві, етнодизайні.

ФК 11. Здатність застосовувати надбання суміжних дисциплін у власній образотворчій та педагогічній діяльності.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
Семінарські заняття/ практичні / лабораторні	10
Самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
II	014.12.CO.OM	I	за вибором ВНЗ

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Вступ. Сутність та основні концепції «Історії візуальних мистецтв».	лекційне	4, 13, 14, 19, 23	2		згідно з розкладом
Тема 2. Стародавнє мистецтво.	лекційне	4, 7, 9, 10, 17, 18	2		згідно з розкладом
	семінарське		2	5б.	згідно з розкладом
Тема 3. Античне мистецтво.	лекційне	1, 11, 16, 18, 21	2		згідно з розкладом
	семінарське		2	5б.	згідно з розкладом
Тема 4. Мистецтво середньовічної Європи.	лекційне	3, 8, 12	2		згідно з розкладом
	семінарське		2	5б.	згідно з розкладом

Тема 5. Мистецтво Київської Русі та Галицько-Волинської держави.	лекційне	3, 4, 5, 6,15	2		згідно з розкладом
	семінарське		4	10б.	згідно з розкладом
Тема 6. Ренесанс у європейському мистецтві. Ренесанс в Україні.	лекційне	3, 4, 5, 20, 22	2		згідно з розкладом
Тема 7. Мистецтво Бароко.	лекційне	3, 4, 6, 24	2		згідно з розкладом
Тема 8. Мистецтво Нового часу. (кін. XVIII — XIX ст.).	лекційне	3, 5, 22, 24	2		згідно з розкладом
Тема 9. Мистецтво західноєвропейського модернізму. Модернізм в українському мистецтві (кін. XIX — ПОЧ. XX ст.).	лекційне	3, 4, 5, 24	2		згідно з розкладом
Тема 10. Мистецтво XX – XXI століття. Провідні тенденції розвитку мистецтва на сучасному етапі.	лекційне	2, 3, 5, 22	2		згідно з розкладом

6. Система оцінювання курсу

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з навчальної дисципліни «Історія візуальних мистецтв» в умовах організації навчального процесу за кредитно-модульною системою здійснюється шляхом поточного, модульного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання, за шкалою ECTS та національною шкалою оцінювання. Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів), здобутих під час проведення аудиторних занять, виконання самостійної роботи, консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті. Поточний контроль реалізується у формі опитування, виконання практичних робіт, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо. Максимальний бал за виконання певної практичної роботи або успішної теоретичної відповіді–5 балів:</p> <p>5б. виставляється, якщо студент міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>4б. – студент добре засвоїв теоретичний</p>
--	--

	<p>матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;</p> <p>3б. – студент в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>2б. – студент не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>
<p>Вимоги до письмової роботи</p>	<p>Письмова робота виконується у формі реферату. Структура реферату містить такі елементи:</p> <ul style="list-style-type: none"> • титульна сторінка, • план, • вступ, • основна частина (розділи, пункти і підпункти), • висновки, • список використаних джерел, • додатки. <p>Титульний аркуш містить найменування міністерства, якому підпорядкований навчальний заклад; назву вищого навчального закладу; назву кафедри, де виконана робота; курс, групу, факультет, прізвище, ім'я, по батькові автора;</p> <p>Після титульного аркуша розташовується зміст (план) (аркуш не нумерується), в якому містяться назви розділів і параграфів та вказуються сторінки (інтервал - 1,5).</p> <p>Зміст (план) наукової праці повинен відповідати вимогам:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теми кожного розділу однакові за важливістю а самі розділи – приблизно однакові за обсягом; • варто охоплювати весь матеріал, що відноситься до теми, але нічого зайвого; • теми і зміст окремих розділів не повинні «накладатися»; • жоден із пунктів плану не може повторювати назви роботи. <p>Вступ обсягом 1-2 сторінки. У ньому обґрунтовують актуальність обраної теми, оцінюють стан дослідження наукової проблеми, формулюють мету і визначають завдання реферату, дають короткий загальний огляд</p>

	<p>наявної літератури і використаних джерел.</p> <p>За змістом реферат може бути аналітичним оглядом історії вивчення питання (що нового вніс той чи інший дослідник) або сучасного її стану, критичним аналізом наукової дискусії (зіставлення різних підходів до вирішення наукової проблеми), а також у вигляді розгорнутої рецензії конкретної наукової роботи. Зміст реферату має відповідати його темі, меті і завданням. Послідовно розкривати всі передбачені планом питання, обґрунтовувати, пояснювати основні положення, підкріплювати їх конкретними прикладами і фактами.</p> <p>Висновки – самостійна частина реферату. У них потрібно висвітлити такі аспекти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оцінити ступінь досягнення мети і виконання завдань роботи; • перерахувати і стисло охарактеризувати відомі наукові підходи досліджених проблеми, а також виділення нових аспектів, дискусійних питань, що підлягають подальшому вивченню; • визначити, що є цінним у реферованих роботах, що вимагає додаткового аналізу й уточнення, а що викликає сумніви. Обсяг висновків – 1-2 сторінки.
Семінарські заняття	<p>Семінарське заняття – вид навчального заняття, на якому викладач організує дискусію з попередньо визначених проблем. На підставі індивідуальних завдань (рефератів) студенти готують тези виступів з цих проблем. Перелік тем семінарських занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами реферати, їх виступи, активність в дискусії, вміння формулювати та відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові оцінки за кожне семінарське заняття вносяться до журналу занять навчальної групи. Одержані студентом оцінки за окремі семінарські заняття враховуються при визначенні підсумкової оцінки (рейтингу) з даної навчальної дисципліни.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Підсумковий контроль з дисципліни проводиться у формі заліку - форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентом навчального матеріалу з певної навчальної дисципліни, і складається із зданих залікових змістових модулів, виконаних тестових завдань, ситуаційних робіт, опрацювання завдань робочих зошитів, тематичних рефератів, лабораторних робіт тощо, передбачених робочою навчальною програмою. Залік (диференційований залік) планується за відсутності екзамену з КМ.</p>

7. Політика курсу

Політика курсу: Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до

https://docs.google.com/viewer?url=https%3A%2F%2Fpnu.edu.ua%2Fwp-content%2Fuploads%2F2019%2F02%2Fcode_of_honor.doc

8. Рекомендована література

1. Александрович В. Українське малярство XIII-XV ст./В.С. Александрович – Львів: Місіонез, 1995. – 200с. – (Студії з історії українського мистецтва. – Т.1).
2. Американский характер. Очерки культуры США. Традиция в культуре. Отв. редактор д.и.н. О.Э. Туганова. М. Наука 1998г. 412 с.
3. Бундюченко, Т. В. Історія культури зарубіжних країн [Текст] : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ / Т. В. Бундюченко ; Миколаїв. нац. ун-т ім. В. О. Сухомлинського, Навч.-наук. ін-т історії, політології та права. - Миколаїв : Гельветика, 2015. - 311 с.
4. Велика ілюстрована енциклопедія історії мистецтв.-Київ: Махагон-Україна. 2007.-512с.,іл.
5. Гриченко В.А. Світова та українська культура/ В.А. Греченко, І.В.Чорний.- Київ: Літера ЛТД, 2009.-416с.
6. Закович М.М. Культурологія : українська та зарубіжна культура: навч. Посіб./ Закович М.М.- Київ: Знання, 2004. – 567с.
7. Запаско Я.П. Пам'ятки книжкового мистецтва: Українська рукописна книга. – Львів: Світ, 1995.- 480с.
8. Історія українського мистецтва : у 5 т. / НАН України, ІМФЕ ім. М. Т. Рильського ; голов. ред. Г. Скрипник ; наук. ред. Т. Кара-Васильєва. – К., 2007. – Т. 5 : Мистецтво ХХ століття. – 1048 с.
9. Історія українського мистецтва: У 5 т./ НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. т. Р. Михайлова, Р. Забашта - К., 2008. - Т. 1: Мистецтво первісної доби та стародавнього світу. - 710 с.
10. Історія українського мистецтва: У 5 т./ НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. т.: Л. Ганзенко, Р. Забашта, Т. Трегубова, Ю. Коренюк. - К., 2010. - Т. 2: Мистецтво середніх віків. - 1296 с.
11. Історія українського мистецтва: У 5 т./ НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. т. Д. Степовик.- К., 2011. - Т. 3: Мистецтво другої половини XVI – XVIII століття. - 1088 с.
12. Історія українського мистецтва: У 5 т./ НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; голов. ред. Г. Скрипник, ред. т. В. Рубан. - К., 2006. - Т. 4: Мистецтво XIX століття. - 760 с. : іл.
13. Культурологія / [Гриценко Т. Б., Гриценко С. П., Кондратюк А. Ю. та ін.]; за ред. Т. Б. Гриценко. - [2-ге вид.]. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 392 с.
14. Левчук Л.Т. Естетика/ Левчук Л.Т.- Київ: Вища школа, 200.- 399с.
15. Левчук Л.Т. Західноєвропейська естетика ХХ ст./ Левчук Л.Т.-Київ: Либідь,1997.-244с.
16. Міляєва Л.С. Українське мистецтво XIV- першої половини XVIIст. / Л.С. Міляєва, Г.М. Логвин. – Київ: Мистецтво,1963.-65с.
17. Мозолевський Б.М. Скіфський степ. – Київ: Наукова думка, 1983. -200с.
18. Овсійчук В.А. Українське малярство X – XVIII століть: проблеми кольору/ Володимир Антонович Овсійчук.- Львів: Інститут народознавства НАН України,1996. – 479с.:іл.
19. Павленко Ю. В. Історія світової цивілізації. Соціокультурний розвиток людства / Ю. В. Павленко. - Київ : Либідь, 1996. - 358 с.
20. Рубель В. А. Історія середньовічного Сходу/ В.А. Рубель: Підручник .- Київ: Либідь, 2002. 736 с.
21. Свенціцька В. Спадщина віків. Українське малярство XIV-XVIII століть у музейних колекціях Львова / Віра Свенціцька, Олег Сидор. – Львів: Каменярь, 1990.- 72с.: іл.
22. Телегін Д.Я. Вартові тисячоліть. Монументальна антропоморфна скульптура далеких епох/ Д.Я. Телегін. – Київ: Наукова думка, 1991. – 79 с.:іл.
23. Українська культура: істоія і сучасність: Навч. Посібник. – Львів: Світ, 1994.-С.179.
24. Шейко В.М. Історія світової культури: Навч. посібник/ В.М. Шейко, О.А. Гаврюшенко, О.В. Кравченко; Наук. ред. В.М. Шейко. – К.: Кондор,2006.

Викладач: Сем'яник О.В.